

חנוך ילון

ביבליוגרפיה

תרפ"ב - תשכ"ג

ערך שאול אש*

תרפ"ב

1. בנין הַפְּעֵלִי בעברית הקדומה. יהתור"ב, ב [תרפ"ב], גליון י"ז, עמ' 9-11. [החתימה: ח. דיסטנפלד].
- 1א. Was there a form הַפְּעֵל in early Hebrew? JQR n. s. XIII [1922-1923], 337-342 (H. Distenfeld).
2. משקל הַפְּעֵלוֹת. יהחנוך"ב, שנה ו' [תרפ"ב-תרפ"ג] 208-211. תקן טעות: שם, שנה ז' [תרפ"ד], חוב' ב', 51.

תרפ"ג

3. ז'ונג המלים בתנ"ך... מאת דר' ב"מ לרין. יהתקופה"י"ט [ניסן - סיון תרפ"ג], 488-490. [החתימה: ח. דיסטנפלד].
4. הערות למדור יהחית הלשון. יהעל המשמר" (העורך: א.ז. בן-ישי). שנה א' [תרפ"ג], גליון י"ח, עמ' 7.
5. על החידושים (הערות לחידושו של הדר' קלחנר). שם, גליון כ"ה, עמ' 7.
6. הערות להערות. יהתור"ג [תרפ"ג], גליון ז', 10. [השוה לקמן מס' 215].
7. לברור שרשים אחדים בעברית [שתת, צתת]. שם, גליון ל"ו, 8-9.
8. קונקורדנציה למשנה [של רח"י קוסובסקי]. שם, גליון ל"ח, 8-10.
9. תורת הלשון... מאת מ"א ריון... יהארץ" כ"ד תמוז תרפ"ג.
10. ערכי מדרש... מאת... בכר. מתורגם ע"י א.ז. רבינוביץ. שם, י"ז אלול תרפ"ג, 29.8.1923. עמ' 4.

תרפ"ד

11. עיוני לשון במקרא (שרש נחת). ספר זכרון ליובל השבעים של אלכסנדר זיסקינד רבינוביץ, תל-אביב תרפ"ד, 32-43.

* חייב אני תודה מרובה לר"ח ילון. לולא עזרתו לא ידעתי מאמרים רבים, בייחוד דבריו שפרסם בכינויים. לפי בקשתו לא נתפרשו כאן הכינויים, והמעין במקור יעמוד עליהם מעצמו. - רשימות-ביקורת ודבריי-ויכוח נדפסו באותיות קטנות, חוץ מן המס' 187, 189, 191, שהם בחינת מאמרים.
קיצורים מיוחדים:
ל"ע = "לשונו לעם"
ק"ס = "קריית ספר"
קע"ל = "קונטרסים לעניני הלשון העברית"

12. ספרי דקדוק (רשימות בקרת): מבוא. I [לוח הפעלים המשוכלל (מאת) א' ינקולסקי ולי' מלוטק]. "החנוך" שנה ז' [תרפ"ד], חוברת ב', 48-51.
13. ספרי דקדוק (רשימות בקורת): II [דקדוק השפה העברית... (מאת) ש.ש. קנטורוביץ]. שם, חוברת ח"ט, 69-74.
14. Levi Jakob und Goldschmidt Lazarus. Nachträge und Berichtigungen zu Jakob Levi's Wörterbuch über die Talmudim etc. (תרפ"ד-תרפ"ה), 208-209.
15. Schulthess, Friedrich. Grammatik des Christlich-Palästinensischen Aramäisch שם, 264-265.
16. מקצת דקדוק ובאורי מקראות. [א.] "הצופה לחכמת ישראל", ח [תרפ"ד] 343-348. [1.] ישע', ח 8; 2. שם י"ט 10; 3. תאמנה, תעגנה; 4. ישע' ט' 18; 5. דעך. [

תרפ"ה

17. מקצת דקדוק ובאורי מקראות. [ב.] שם, ט [תרפ"ה]. 124-128. [6.] משלי ב' 18; 7. שם, כ"ז 26; 8. שם, ב' 22; 9. שם, כ"ו 27.
18. ברורי לשון (ותר-נתותר). שי ליום הסופר והאמן לטובת הקרן הקימת לישראל, ירושלים תרפ"ה, סו - סח.
19. ברורי לשון. [א.] גהר; [ב.] הלחית או הלהית. "הארץ", ט ניסן תרפ"ה, 3.4.1925. עמ' 5-6. [והשוה לקמן מס' 163.]
20. גרונבסקי, אשר ברוך. אוצר לשון המקרא והתלמוד. ערוך בידי חיים טשרנוביץ. ק"ס, ב [תרפ"ה/תרפ"ו], 32-33.

תרפ"ו

21. גשש-גש. ZAW 44 [1926], 322-323.
22. מנשתם, מנשתפא (1) Notes de Grammaire et de Lexicographie araméennes; (2) Le suffixe pluriel ân du substantif féminin en araméen. REJ 82 [1926], 169-172; (3) מודונין; (4) נותור.

תרפ"ז

23. ברורי לשון: אמתלא, פטורת. "כתובים", [שנה א.] ד' ניסן תרפ"ז, עמ' 2 [והשוה לקמן מס' 108].
24. על עסקי לשון (הערות). ("המלון העברי" מאת יהודה גרונבסקי ודוד ילין... "הארץ" ד' אלול תרפ"ז, 1.9.1927, עמ' 3.
25. Grammatik des Bibl.-Aramäischen von Bauer, Hans und Pontus Leander, 1. Hälfte (תרפ"ז-תרפ"ח), 133-134.
26. II. Hälfte - ק"ס, שם, 239.
27. Dalman Gustaf. Aramäische Dialektproben... 2. erweiterte Auflage... שם, 135.
28. Segal M. H., A grammar of Mishnaic Hebrew. ק"ס, שם, 136. [והשוה לקמן מס' 84]

תרפ"ח

29. "הערה לעמ' 136, ק"ס, שנה ד'". ק"ס, ה, [תרפ"ח-תרפ"ט], 177; [וצרף לכאן: 29א. "הערה", לשוננו, ג [תרפ"ח-תרפ"א], 307.

30. Schlesinger, Michel. Satzlehre der aramäischen Sprache des Babylonischen Talmuds. ק"ס, שם, 117-116.
31. קרופניק ברוך, מלון שמושי לתלמוד, למדרש ולתרגום וכו'. שם, 224-225.
32. עיוני לשון בספרות חז"ל. "לשוננו", א' [תרפ"ח-תרפ"ט], 126-121, 443-443; [א] צפצף-ספסף-סכסך, 122-121; [ב] מקמץ-צורף, 123, 442; [ג] הלף, הגוע-בנין הפעל, 124-123; [ד] "עתיד" שאחריו בינוני, 126-124, 443-442; [ה] נכוייה-יכים, 126; [ו] צפצף-צף ועלה, 442-439.
33. בעלי מסורת שבמערב [על MdW I של קאהלי], שם, 185-191 [והשי' שם 308 הע', ועמ' 443 למעלה]. [תיקון טעות: שם ג' [תר"ץ-תרצ"א] 71]. [וראה לקמן מס' 49].
34. ספר לימוד לעברית (Einführung in das Hebräisch der Gegenwart מאת ד"ר בורנשטיין). שם, 314-311. [לעמ' 313 ראה "לשוננו" ב, 126].

תרפ"ט

35. דברי לשון בספרות חז"ל. "ההד", שנה ד' [תרפ"ט], חוברת ה, עמ' יד - טו. [והשוה לקמן מס' 161].
36. עיוני לשון במקרא: קל - הפעיל. "לשוננו", ב [תרפ"ט-תר"ץ], 113-126.
37. "תורת הצורות של הלשון העברית" מאת ניסן ברגרין. "הד-החנוך" שנה ג [תרפ"ט] גליון יא-יג, 186 - 187.
38. שתי הערות: א. על קורניליו אדלקינד; ב. תיקון ביבליוגרפי. ק"ס ו [תרפ"ט-תר"ץ], 146-145.
39. גזאח, יונה ו'. ספר הרקמה... [מהדורת] מיכאל וילנסקי. ק"ס שם, 236-237.
40. Bauer, Hans und Pontus Leander. Kurzgefasste biblisch-aramäische Grammatik. שם, 504-505.

תר"ץ

41. Bergsträsser, G[othelf]. Hebräische Grammatik etc. ק"ס ז [תר"ץ-תרצ"א], 116-115.
42. Strack, Hermann L[eberecht]. Hebräische Grammatik etc. שם, 420. [מהדורה י"ג בעיבוד יפסן]. ק"ס,
43. Zu Spaniers "Über Reste der palästinischen Vokalisation in Gebetbüchern". (MGWJ 73, S. 472/5). MGWJ 74 [1930], 225-226.
44. משלם. תרביץ א [תר"ץ], ספר א, 155-153.
- 44א. ל"משלם". שם ספר ב, 140-139 [והשוה לקמן מס' 118].
45. בנין נתפעל. שם, ספר ב, 122-118.
- 44א. ל"נתפעל" (תרביץ" ס"ג 140). שם, ב [תרצ"א], 250.
46. דברי לשון בדפוטים ישנים. שם, ספר ג, 130-125; [א] מה היום מימים; [ב] קבצה (מיכה א' ז); [ג] בינוני קל בצירוף פיעל או התפעל. [וראה לקמן מס' 54, 72].
47. "מחת פורענות", שם, 141.
48. מחזור ינאי Zum Machsor Jannai. מאת מ' קובר. לשוננו ג [תר"ץ-תרצ"א], 66-71.
49. בעלי מסורת שבמערב [ב] [על MdW II של קאהלי]. שם, 207-202. [והשוה לעיל מס' 33].

50. סגויים – סגויים (לשוננו- כרך ג עמ' 69). שם, 306–307.
51. בנין פעל, שם, 345–355. [נוספות ותירומים: שם, ד [תרצ"ב], 77, 316].

תרצ"ב

52. פרורי פרורים. שם, ד [תרצ"ב], 74–77.
53. אסימילציה של תיור בעברית ובארמית. תרביץ ג [תרצ"ב], 99–106.
54. דברי לשון בדפוסים ישנים. ב. שם, 458–459; [ד] טלית מצויינת. [וראה לעיל מס' 46 ולקמן מס' 72].
55. aus Hithpā'elformen im Hebräischen. ZAW, 50 [1932], 217–220. [נתמט].
[חיל aus התחיל; בזו aus נתבו; רוץ aus נתרץ; רעע aus נתרע; מוט
56. ברורי לשון 1. [בקש מן; 2. [רדף אחר. 'דבר', ט"ו אדר ב' תרצ"ב, 23.3.1932, עמ' 4.
57. 'אל תקרי בניך אלא בתיך'. 'ההד' שנה ז [תרצ"ב]. חוברת ו', עמ' כח.
58. קלני מראשי קלני מזרוע (סנהדרין ו' ה'). שם, חוברת ז', עמ' כא.
59. 'קלני מראשי וכו', שם, חוברת י', עמ' כח. [והשוה לקמן מס' 78].
59. שרות לשון זכר או לשון נקבה? שם, חוברת ח', עמ' כח.
60. בפיוטי א"י ובספרות חז"ל. שם, חוברת י', עמ' כח.

תרצ"ג

61. ל'אשא משל"י (תרביץ- שנה ג, 147–160, 380–392, 467–468). תרביץ, ד [תרצ"ג], 104–105. [והשוה לקמן מס' 80].
62. ל'בינוני עם כנויי הנוף" (לשוננו-, כרך ד' עמ' 173). 'ההד' שנה ח' [תרצ"ג]. חוברת ג, עמ' לא.
63. Menahem Zulay, Zur Liturgie der babylonischen Juden, Geniza – Texte etc. שם, חוברת יא, עמ' ל.
64. מדרש הגדול ... ספר ויקרא ... [מהדורת] נחום אליהו רבינאוויץ. ק"ס, י, [תרצ"ג- תרצ"ד], 51–58.
65. Zur Palästinischen Aussprache des Schluss-*m* wie *n*. MGWJ 77 [1933], 429–430.
66. זל, זול. 'הארץ', כ"ב סיון תרצ"ג, 16.6.1933, עמ' 6 (לשוננו לעם-). [והשוה לקמן מס' 220].

תרצ"ד

67. לשון הפיוטים ולשון חכמים (הערות ל'מחזור') [א]. 'ההד' שנה ט [תרצ"ד]. חוברת א, עמ' לא-לב: [א] אפון-אפון; [ב] ערוגים, ארוגים; [ג] שען ומוסר; [ד] לבב, לבוב. [וראה לקמן מס' 73].
68. דברי לשון ב'קרובה' לחנוכה של ר' פינחס הכהן. 'נבי קדם', ספר ה [תרצ"ד], 191–192.

תרצ"ה

69. נ' פרפיקס למדבר עתיד בשה"ש. תרביץ ו [תרצ"ה], 111.
70. פלל, פלפל בעברית ובארמית, שם, 223—229. [פלבל—(פלל)] (פול); התפלל; הערות נספחות: I. התפלש—נאבק? פגש—הכה; II. גלגל—זלזל; III. התגרר—התגולל — התפלל. [והשוה לקמן מס' 153].
71. סוד—סיד, תיכון—תיכוני. "הארץ", כ"ה תמוז תרצ"ה, 26.7.1935, עמ' 12 ("לשותנו לעם"). [והשוה לקמן מס' 220].
72. דברי לשון בדפוסים ישנים. [ג.] מנחה לדוד... ליובל השבעים של... ר' דוד ילין. ירושלים תרצ"ה, עמ' צג—צה. [א. תהלים כ"ז ו'; ב. משלי כ"ד כ"ח; ג. קהלת ה' ד']. [וראה לעיל מס' 46, 54].
73. לשון הפיוטים ולשון חכמים. ב. "ההד" שנה י [תרצ"ה], חוברת ה, עמ' כט—ל. [ה] ברר ברית; [ו] נמור; [ז] פחה—גלה; [ח] קצומים. [וראה לעיל מס' 67].
74. דקדוק קצר של העברית החדשה מאת ד"ר יוסף קלחנר... "דבר", מוסף לשבתות ולמועדים, ז' אייר תרצ"ה, 10.5.1935, עמ' 3—4.
75. הכרעתו של ביאליק בגירסא אחת של מדרש [דינן, הידנדן]. שם, כ"ז סיון תרצ"ה, 28.6.1935, עמ' 4. [והשוה לקמן מס' 222, ג].
76. bei Bar Bahlül, 773*. Orientalistische Literaturzeitung, 28 [1935], 478—479.
77. im Talmudisch-Hebräischen. MGWJ 79 [1935], 238—240 אחר

תרצ"ו

78. קלני מראשי קלני מזרועי (סנהדרין ו' ה'; גמרא מ"ו ע"א). "אלמה", מאסף, ירושלים תרצ"ו, I: 128—124 קלני והוא נוסח הבבלי; II קלני והוא נוסח הירושלמי; III קלוני והוא נוסח תימן. [והשוה לעיל מס' 58—58א].
79. ללשון משנת רבי אליעזר מהדורת רה"ג ענעלאו ז"ל. (בקורת לבקורת). שם, 146—147.
80. הערות לקטע החדש מ"אשא משלי" לרס"ג. שם, עמ' 155. [והשוה לעיל מס' 61].
81. תחרא (תרביץ, ש"ה, 18—22). תרביץ, ז [תרצ"ו], 112—114. [והשוה לעיל מס' 76].
82. למכתבי לכיש. ידיעות החברה לחקירת א"י ועתיקותיה, ג [תרצ"ה—תרצ"ו], 87—97.
83. בירורי תיקון למכתבי לכיש. [מכתב למערכת]. "דבר", י"ב טבת תרצ"ו, 7.1.1936, עמ' 3.
84. סגל, משה צבי. דקדוק לשון המשנה. ק"ס, יג [תרצ"ו—תרצ"ז], 299—308. [והשוה לעיל מס' 28].

תרצ"ז

85. למכתבי רב סהלאן וכו' ורב יוסף אבן אביתור וכו'. תרביץ, ח [תרצ"ז], 119—120.
86. על עסקי המלון האקדמי [מכתב למערכת]. "דבר", כ"ז תשרי תרצ"ז, 13.10.1936, עמ' 5. [נדפס גם בתוך:] "ההד" שנה יב [תרצ"ז]. חוב' א, עמ' כט.
87. באוני ועד הלשון. "הבוקר", ח' אדר תרצ"ז, 19.2.1937, עמ' 5.
- במקור באותיות טוריות.

88. מלון גרמני עברי. "דבר", מוסף לשבתות ולמועדים, י"ב אייר תרצ"ז, 23.4.1937, עמ' 5.
89. ממדרשות למקראות [א]. קע"ל, א, קונטרס א, ניסן תרצ"ז, 1-7: א. ספק שמשמעותו קשר, חבר; ב. נשא שמשמעותו עתק, נשא; ההנשא; ג. פֶּרֶד שמשמעותו רץ; גוספות לענין נשא, נסע. [וראה לקמן מס' 106, 162].
90. הוא שאחרי שורק בראש המלה. שם, 16-19.
91. חקרי לשון מאת ד"ר משה זיידל. שם, 22-25.
92. קטעי משנה מנוקדים ניקוד בבלי. [מהדורת קהלי וויינברג]. שם, 26-29.
93. בגילויי ספרים: [1] ספרן של ראשונים... יו"ל... מאת שמחה אסף; [2] אוצר הנאונים... כרך שביעי, מסכת יבמות, ערוך ע"י ד"ר ב.מ. לוי. שם, 30-34.
94. בספרים, במאספים ובכתבי עת: [1] הירושלמי כפשוטו וכו' מאת שאול... ליברמן; [2] כנסת... לזכר ח.ג. ביאליק... ספר ראשון; [3] ידיעות החברה העברית לחקירת א"י ועתיקותיה, שנה ג; [4] -, שנה ד. שם, 34-36.
95. פשתן מסריח את הפה. שם, 37-38.
96. תורת רגל. שם, 38-39.
97. שונות. שם, 39: [א] מונעת - מנוקדת; [ב] סמך ל' = סמוך ל'; [ג] יושב = ישוב; [ד] ליקרית ספר, שנה י"ג, עמ' 308.
98. סוף דבר. שם, עמ' 40.
99. קונטרס תורת הנקוד לבתי-ספר. הוצאת "דרום", ירושלים תרצ"ז. לב עמ'.

תרצ"ח

100. תורת הנקוד לבתי-ספר... מהדורא שניה מתוקנת וגוספו בה פרקי אמונים. הוצאת במברגר את ווארמן, ירושלים תחר"ץ. מח עמ'. [והשוה לקמן מס' 105].
- 100א. תורת הנקוד לבתי-ספר, מהדורא שלישית, הוצאת "קרית ספר" בע"מ, ירושלים תשי"י. מח עמ'.
- 100ב. מהדורא רביעית, הוצאת "קרית ספר" בע"מ, ירושלים תשי"ג. מח עמ'.
101. המורים מה כי תלינו עליהם [א]. "הבוקר", ו' שבט תרצ"ח, 5.1.1938, עמ' 3; [ב] שם, כ' ניסן תרצ"ח, 21.4.1938, עמ' 7.
102. תשובה מחובה. "הצופה", כ"ו אייר תרצ"ח, 27.5.1938, עמ' 8.
103. תוספות להיגינה של הלשון. "דבר", כ"ט באב תרצ"ח, 26.8.1938, עמ' 4.
104. "חוש הריח" של ר' ש"י עגנון. "הארץ", ט"ו אב תרצ"ח, 12.8.1938, עמ' 13.
105. לביורר עיקרי "תורת הנקוד" שלי. "הד החנוך", שנה יב [תרצ"ח], גליון יד-טו, 273-275.
106. ממדרשות למקראות [ב]. קע"ל, א, קונטרס ב, טבת תרצ"ח, 41-44: ד. זנח לשון בריא, בעל בשר; ה. עבר שמשמעותו מלא; [וראה לעיל מס' 89, ולקמן מס' 162].

107. שבילי מבטאים [א]. שם, 62–78: א. מבטא ספרדי בביהם במאה הי"ג; ב. קיבוץ. [וראה לקמן מס' 131].
108. ערכי לשון [א]. שם, 78–83: א. אמתלא, פטורת; ב. מעומד, מיושב; ג. דררא דממונא, דררא דטומאה; ד. "תנועה מתחלפת בשוא". ה. נתגלגל על ידי גלגול. [וראה לקמן מס' 118, 133].
109. לתולדות ראשית המחזור [קטעי גניזה מהדורת ר' אדלמאן]. שם, 84–87.
110. ברוך קרופניק, מלון עברי חדש. שם, 87–89.
111. יחזקאל מפורש בידי ד. פלאטו וא. צורף. שם, 89.
112. הרצאות וכו' מאת משה שטיינשניידר (Vorlesungen über die Kunde hebräischer Handschriften...). [מהדורה שנייה]. שם, 90.
113. בספרים, במאספים ובכתבי עת: [1] הירושלמי כפשוטו וכו' (סוף של עמ' 35); [2] תרביץ שנה ח, תרצ"ז; [3] קרית ספר שנה י"ג, תרצ"ז-תרצ"ז; [4] סיני ... שנה א, תרצ"ז; [5] ההד ... שנה י"ב, תרצ"ז; [6] הד החנוך ... שנה י"א, תרצ"ז; [7] הדאר, שנה שש עשרה; [8] הארץ תרצ"ז – תשרי תרצ"ח; [9] דבר, תרצ"ז; [10] הבוקר, תרצ"ז; [11] לשוננו לעם (הארץ) ... תרצ"ז; [12] הדפסות מיוחדות; [13] Hebrew Union College Annual Volume [14]; XI... Paul Romanoff, Onomasticon [15]; Zeitschrift für die alttestamentliche Wissenschaft 1936 [16]; of Palestine... Monatschrift... [17]; Moses Sister, Probleme der Aussprache des Hebr. [16]; of Palestine... 1937, עמ' 90–96.
114. על עסקי "ועד הלשון" (א). שם, 96–97: א. "שמוס".
115. הערת המערכת. שם, 98.
116. ממדרשות לפיוטות [א]. קע"ל, ב, קונטרס א, אלול תרצ"ח, 3–7: [א] זמן. [וראה לקמן מס' 130].
117. דיוקים בפירוש רש"י על תרי"עשר (עפ"י כ"י שוקן), שם, 9–11.
118. ערכי לשון [ב]. שם, 12–19: ו. משלם או מושלם = בשלמות. [והשוה לעיל מס' 44–44א]. ז. צריך ל', צריך את; ת. טמיעה ובדילה (ענייני מונחים בקדוק העברי); ט. כניות, כנאות = כנוות (עזרא ד, ז). [וראה לעיל מס' 108].
119. הפוך אותיות בלשוננו העברית ... מאת ח.א. זוטא. שם, 19–20.
120. מלון השפה העברית מאת יהודה גרוזובסקי. שם, 20–26.
121. Bibliographisches Handbuch über die theoretische und praktische Literatur für hebräische Sprachkunde von Moritz Steinschneider. [מהדורה שנייה]. שם, 28–30.
122. פיוטים ישנים Das Sündenbekenntnis des Versöhnungstages... von Gustav Ormann II, שם, 30–32.
123. בגלינוני ספרים: [1] אברהם מאיר הברמן, מחברת הוכוחים לפני המלך ...; [2] ידיעות המכון לחקר השירה העברית, כרך שלישי. שם, 33–35.
124. בספרים, במאספים ובכתבי עת: [1] תוספת ראשונים מאת שאול ליברמן; [2] "בראשית" במליצה העברית ... מאת יהודה ליב זלוטניק; [3] המסחר והתעשייה בארץ ישראל בימי קדם (קובץ מאמרים); [4] נחום סלושץ; ספר המסעות; [5] אוכרה ... קובץ תורני מדעי ...; [6] אמת ליעקב, ספר יובל ... יעקב פריימאן; [7] ספר היובל לפרופסור שמואל קרויס; [8] Essays and Studies in Memory of Linda R. Miller [9]. חורב ... כרך ג (חוברת ה'ו); [10] בטאון, רבעון לחנוך ...; [11] חנוך; [12] ידיעות החברה לחקירת א"י ועתיקותיה, שנה

- ד', חוברת ד', תרצ"ז; [13] אוצר החיים ... ספר שלשה עשר, תרצ"ז; [14] סיני ... שנה א', חוב' ז"יג, תרצ"ח; [15] הדפסות מיוחדות וכיוצא בהן. שם, 36-45.
 125. [על 'גבאי ובראי', פנימי וחיצוק]. שם, 46-47.
 126. שש שעורים ('לשוננו' ה, עמ' 10-307). שם, 47-48.
 127. שונות (לקונטרסים שנה א'). שם, 48-49.

תרצ"ט

128. בידורי לשון על פי נוסחאות ישנות [א. תנחומא, כי תשא ט"ז; ב. תנחומא, נשא י"ב]. 'הצופה', י"ד תשרי תרצ"ט, 9.10.1938, עמ' 5.
 129. 'אין צ'ך לומר' (מכתב למערכת). 'דבר', כ"ד תשרי תרצ"ט, 20.10.1938, עמ' 2. [והשוה לקמן מס' 176].
 130. ממדרשות לפיוטות [ב]: קעיל, ב, קונטרס ב, טבת תרצ"ט, 51-55: ב. זירז לשון ח רז; ג. עז ב לשון לכלוך וכיעור; ד. פנינים = פנימים. [וראה לעיל מס' 116].
 131. שבילי מבטאים [ב]. שם, 70-76: ג. הגיית אותיות במבטא הספרדי (ח"ע, ט"ק, ר"ב). [וראה לעיל מס' 107].
 132. משך שבמקרא. שם, 76-80.
 133. ערכי לשון [ג]. שם, 80-82: י. מקח טעות. [וראה לעיל מס' 108, 118].
 134. בגליוני ספרים. [אוצר הגאונים ... כרך שמיני ... כתובות]. שם, 82-84.
 135. לשון חכמים לפי מסורות בבליות שבכתבי יד ישנים מאת ד"ר אפרים פורת. שם, 84-88.
 136. אהרון יעקב ספירא, מורה נבוכי הלשון וכו'. שם, 88-89.
 137. עיקרי הדקדוק העברי וכו' מאת ד"ר מנחם נאור. שם, 89-93.
 138. תוספות הערוך השלם וכו' חברן וערכן והביאן לדפוס שמואל קרויס וכו', שם, 93-96.
 139. רשימת מונחי דקדוק (לשוננו, כרך ז, 10-404). שם, 96-98.
 140. הערות ויכוחים לענין הגיית השוא (קונטרסים א, עמ' 81 ואילך). שם, 99.
 141. על עסקי יועד הלשון [ב]. שם, 100-102: ב. עברית 'רשמית' של ועה"ל; ג. ו'שסס בידן למחות ואין ממחין' (תוס' סוכה פרק ב).
 142. שונות. שם, 102: א. לענין הגיית קיבוץ כחירק (קונטרסים א, עמ' 76, 77); ב. לענין תי"ו דגושה ותי"ו רפה (למעלה, שבילי מבטאים [עמ' 70 ואילך]).

ת"ש

143. ניקוד 'לעולם ועד' על-פי רש"י. 'הצופה', ל' תשרי ת"ש, 13.10.1939, עמ' 7.
 144. הערות בירור. א. איפשר=אי אפשר; ב. לענין 'מוסיף נופך משל'. שם, כ' תמוז ת"ש, 26.7.40, עמ' 8.
 145. על 'גנוי לשון', שם, ה מנחם-אב ת"ש, 8.8.1940, עמ' 7.
 146. סוערתו, סיעתו (כלאים פרק ה', משנה ז'). קבץ לזכרו של הרב גדליה אונא ז"ל. קבוץ רוזגוס ת"ש, 139-141.

147. מדרכי לשון חכמים (בינוני מפעל). ספר היובל ... לד"ר בנימין מגשה ליון, ירושלים ת"ש, עמ' קעא-קעב.
148. פקודת מחלקת החנוך בדבר מונחים. "הד החנוך" שנה ט"ו [תש"א], גליון ח' ט', 145-146.

תש"א

149. עצמי ובשרי (תרביץ, שנה י"א, 225-228). תרביץ, יב [תש"א], 86-87.
150. עיוני לשון עפ"י שינויי נוסחאות שבפירוש רש"י (געל מטתזיס של עגל). ספר רש"י, קובץ ... לזכר מלאת תשע מאות שנה להולדת רש"י בעריכת הרב י"ל הכהן פישמן [מימון], ירושלים תש"א, עמ' שיד-שכנ.
[חזור וגדפס:] ספר רש"י ... למלאת שמונה מאות וחמשים שנה לפטירתו ... ירושלים תשט"ז, עמ' תקטו-תקכב.
151. Midrash haggadol ... Numbers, edited by S[olomon] Fish. ק"ס, יח [תש"א-תש"ב], 33-40.
152. פיוטי רש"י [מהדרת] א. מ. הברמן, שם, 239-241.

תש"ב

153. התפלל שאינו לשון תפלה. עיוני לשון, ירושלים, אייר תש"ב, 12-16: א. [מקראות]; ב. [לשון חכמים]; ג. התגרר = התגלל, לשון תחנונים, תוספת פירוש להתפלל; ד. נתגרה = נתגלל, נתגלל (נספחות דרך אנב). [והשוה לעיל מס' 70].
154. הגייה ספרדית בצרפת הצפונית בדורו של רש"י ובדורות שלאחריו. שם, 16-27.
155. נספחות למאמר "הגייה ספרדית" וכו'. שם, 27-31: א. יהב"י הנקדן, ר"א ב"ר עזריאל; ב. "דייקות מדבינו שמואל"; ג. קמץ ספרדי בתימן; ד. קמץ חטף מכונה פתח?
156. על הגיית החטפים והקמץ החטוף באשכנז. שם, 31-36.
157. צרפות = צרפתי, צרפתי (חולם = קמץ באשכנז). שם, 37-39.
158. מונחי רקדוק. שם, 40-45.
159. עשרת הדיברות. שם, 46-48. [והשוה לקמן מס' 179].
160. סוף דבר. שם, 48.
161. פונות. "הצופה", י"ד אייר תש"ב, 1.5.1942, עמ' 6. [והשוה לעיל מס' 35].

תש"ג

162. ממדרשות למקראות [ג]. עיוני לשון, ירושלים, מרחשון תש"ג, 41-46: א. בחל, בסר, בעל, באש; ב. ספק (קונטרסים א 1-2); ג. זרז (קונטרסים ב 51). [וראה לעיל מס' 89, 106].
163. יחודן של משמעויות מלים. שם, 46-49; א. גהר; ב. הלחית או הלהית. [והשוה לעיל מס' 19].
164. בגליוני דפוס ראשון של דד"ק על תהלים. שם, 49-52.

165. לתגודות הגיית העברית באשכנז. שם, 52-58: א. לטרנסקריפציא של הדיבר השלישי (לעניני לשון- תש"ב, עמ' 25); ב. לעניין החטפים (שם, עמ' 31-36); עוד לעניין החטפים.
166. הערות לווי למאמרים שבקונטרס זה. שם, 58-59: א. פנה = ראה, הסתכל (זולאי, למעלה 42 [צ"ל: 2-4]; ב. על הגיית התיזו הרפה (גומפרץ, למעלה 19, 29-30); ג. באיזו פנים (עגון, למעלה 38); ד. להגיית הקיבוץ והשורק של אשכנזי הולנד (פרמסלא, למעלה 39).
167. מונחי דקדוק, שם, 60-62.
168. פני הדקדוק העברי בבתי ספר. שם, 62-63.
169. גן נעול (שה"ש ד, יב). שם, 63-64.
170. תיקונים ללענייני לשון- תש"ב. שם, 64.
171. (בגליוני "סדור" רב סעדיה: ב) דברי לשון [בסידור רס"ג]. רב סעדיה גאון, קובץ ... למלאת אלף שנה לפטירתו ... ירושלים תשי"ג. עמ' תקסא-תקסו.

תש"ד

172. מהי "לכאורה". "במישור", שנה ה', גליון קצ, ט' בשבט תש"ד, עמ' ח. [והשוה לקמן מס' 213].
173. שקל הקודש הנספח ללשון למודים לר"ד אבן יחיאל. ק"ס, כ [תשי"ג-תש"ד].
- 217-218. [והשוה לקמן מס' 199].
174. ציפור (ציפר) נפש. "סיני", כרך י"ד, [תש"ד], עמ' רסד-רסה.

תש"ה

175. ר' שלמה אלמולי / הליכות שבא / בצירוף הערות ודברי לואי ... [מהדורה עפ"י דפוס ראשון]. הוצאת מוסד הרב קוק ... ירושלים תש"ה, קיט עמ'.
176. לדרכי ניקוד המשנה בזמננו. "סיני", כרך ט"ו [תש"ה], עמ' ריב-דיו. [א. אין צורך לומר [והשוה לעיל מס' 129]]; ב. חי העולמים.

תש"ו

177. למלון העברי. [א.] "מלילה", קובץ מחקרים, II [תש"ו], 171-173. [א. שופטים כ, מ"ג; ב. שנה לשון מהומה ופריקת עול]. [וראה לקמן מס' 188].
178. לישאלות בדקדוק [על נטיית השם "מרד" -]. "במישור", שנה ז', גליון שה. י"ד סיון תש"ו, עמ' ה.
- 178א. הכרת שבפירושו הרמב"ן (למאמרו של יעקב קליין, "הצופה" כ"א בתשרי תש"ו). "הצופה", ה' מרחשוון תש"ו, 12.10.1945, עמ' 5.

תש"ח

179. דיבר, דיברות. "הארץ" ה' תשרי תש"ח, 19.9.1947, עמ' 4; י"ב תשרי תש"ח, 26.9.1947, עמ' 4. ("לשונו לעם"). [והשוה לעיל מס' 159].
- 179א. לשם בירור [תוספת להג'ל]. "הארץ", א' כסלו תש"ח, 14.11.1947, עמ' 10.
180. פני מחקר לשון חכמים. "סיני" כרך כ"ב [תש"ח], עמ' רח-ריא: א. רביב, רח-רט; ב. מארגת את הרקיע, רט-רי, רי-ריא; ג. לילי רביעיות, רי.

תש"ט

181. עת לדבר. "הצופה" ו' טבת תש"ט, 6.1.1949, עמ' 4-5.
182. מגילות גנוזות. "הדוד", כ' בטבת תש"ט, 21.1.1949, עמ' 3-4 (מוסף לשבתות ולמועדים, י"א).
183. קדמותן וחשיבותן של המגילות הגנוזות [א]. "הצופה", כ"ד אדר תש"ט, 25.3.1949, עמ' 5. [וראה בסמוך.] [תיקן טעות. שם, י"ז אייר תש"ט, 13.5.1949, עמ' 5].
184. — (מאמר שני). שם, י"ד ניסן תש"ט, 13.4.1949, עמ' 8.
185. לניקודו של התלמוד הבבלי. "הארץ", ט"ז ניסן תש"ט, 15.4.1949, עמ' 4.

תשי

186. ללשון המגילות הגנוזות. "סיני", כרך כו [תשי], עמ' רסז-רצג.
187. סוקניק, אלעזר ליפא. מגלות גנוזות... סקירה שניה. ק"ס כו [תשי], 239-248.
188. למלון העברי [ב]. "מלילה", קובץ מחקרים III - IV [תשי], 110-118. [ג]. ארוכות (אריכות?) שפתיים לשון סניגוריא; ד. בן. בר המשמשות בית היחס; בבת אחת (תוספת להג'ל); ה. חפץ לשון שקידה זוריוות; ו. מרק, תמרוק, לשון תנמול; ז. עבר לשון מילוי ועשיית פירות [והשוה לקמן מס' 222 ב]; בעבור; ח. רכיל = הולך רכיל; ט. שיהי פיהי. [וראה לעיל מס' 177].

תשי"א

189. The Dead Sea scrolls, ed. M. Burrows... [מגילת ישעיהו ופשר חבקוק]. ק"ס, כז [תשי"א], 163-176.
190. מסורות שבעל-פה בדברי לשון. [על ניקוד השם "נחום"]. "סיני", כרך כט [תשי"א], עמ' שפ"ט-שצ.

תשי"ב

191. The Dead Sea scrolls... Ed. ... by Millar Burrows... v. 2, fasc. 2, כח [תשי"ב], 64-74.
192. לשיטת הניקוד של המשנה. הקדמת המנקד. [בתוך:]: סדר מועד... [ראה בסמוך], עמ' יג-כח.

193. ששה סדרי משנה / מפורשים בידי חנוך אלבק / מנוקדים ניקוד חדש בידי חנוך ילון. (הניקוד נעשה על פי מסורות שבעל-פה, כתבי-יד ודפוסים ישנים...)
- סדר מועד ... מוסד ביאליק — דביר, ירושלים — תל-אביב תשי"ב (1952). כח+515 עמ'.
- הדפסה שניה, תשי"ד (1954).
194. — סדר נזיקין ... תשי"ג (1953). [8]+506 עמ'.
195. — סדר נשים ... תשי"ד (1954). [8]+416 עמ'.
- מהדורה שניה מתוקנת, תשט"ו (1955).
196. — סדר קדשים ... תשט"ז (1956). [8]+437 עמ'.
197. — סדר זרעים ... תשי"ז (1957). [8]+416 עמ'.
198. — סדר טהרות ... תשי"ט (1958). 612 עמ'.

תשי"ג

199. שני חיבורים זה מול זה (לשון למורים לר' דוד יחיא ושקל הקדש שנרפס בסופו). יסיני, כרך לב [תשי"ג], עמ' 3-13. [והשוה לעיל מס' 173].
200. עובדות: לניקודה של המשנה מהדורת מוסד ביאליק ודביר. "מולד" חוב' 58, שבת תשי"ג — פברואר 1953, עמ' 237-239.

תשי"ד

201. עוד על תנ"ך ירושלים. "הארץ", י"ג ניסן תשי"ד, 16.4.1954, "תרבות וספרות", עמ' ב.
202. שמא אף רש"ף (שבת צבי). "הצופה", כ"ז ניסן תשי"ד, 30.4.1954, עמ' 5.

תשט"ו

203. פרשת שלח לך (כ"י ירושלים Heb. 8° 2238). ק"ס, ל [תשט"ו], 257-263.
204. ניקודה של תיבה אחת במשנה (ימי שופכי). ל"ע, מחזור ו', קונטרס ח"ט (ס'ס"א) [אב תשט"ו], עמ' 3-4.

תשט"ז

205. מאי שנא — בעברית. יסיני, כרך לח [תשט"ז], עמ' סג-סד.
206. נימוקים לפרק אחד של משנה מנוקדת (שבת, פרק א). "החינוך-תשט"ז, 175-179. [וראה לקמן מס' 219, 220].

תשי"ז

207. תורה נביאים כתובים כתבי-יד ירושלים. ק"ס, ל"ב [תשי"ז], 97-111.
208. חקר, נחקר — בפיוטי יניי. "לשוננו", כ"א [תשי"ז], 143.

תשי"ח

209. הערות למקראות וללשונות חז"ל. סיני, ספר יובל, ירושלים תשי"ח, עמ' רלז—רלט: א. כן שמשמעותו כיון; ב. קפה שנתקפח.

תשי"ט

209א. ששה סדרי משנה... [ראה לעיל מס' 193] מהדורת דבר. מוסד ביאליק — דביר, ירושלים—תל־אביב. [במהדורה זו נדפסה הקדמת המגדק בראש ס' זרעים. ברוב הסורים חוקן הניקוד, וצורפו הפים של תיקוני טעויות].

— סדר זרעים. תשי"ט (1958).

— סדר מועד. תשי"ט (1958).

— סדר נשים. תשי"ט (1958).

— סדר נזיקין, מהדורה שניה מתוקנת עם הוספות חדשות. תשי"ט (1959). [8] + 520 עמ'.

— סדר קדשים. תשי"ט (1959).

— סדר טהרות. תשי"ט (1959).

210. מאי ס"ט? "הצופה", כה שבט תשי"ט, 3.2.1959, עמ' 2 [ב"תצפית].

211. ספרי תנ"ך מתוקנים — ועוד היר נטויה. "הצופה", ב ניסן תשי"ט, 10.4.1959, עמ' 5.

211א. "מגזרת חסד" — עיקר. "הצופה", י אייר תשי"ט, 18.5.1959, עמ' 2.

212. שוה בפיוטות ובמדרשות. ידיעות המכון לחקר השירה העברית, ספר שביעי, ירושלים ותל־אביב תשי"ט, 133—136.

213. מאי "לכאורה". לל"ע, מחזור י' קונטרס ז' (צט) [סיון תשי"ט], 174—181. [והשוה לעיל מס' 172].

214. הילוח—חומר למילון ("הלוויית המת" אינו שיבוש). "לשונו", כג [תשי"ט], 222—223.

215. מהו ניקוד הה"א של "הערה"? לל"ע, מחזור י', קונטרס י' (קב) [אלול תשי"ט], 278—282. [והשוה לעיל מס' 6].

תש"ך

216. איש את רעהו חיים בלעו (אבות ג, ב). לל"ע, מחזור יא, קונטרס ג (קה) [טבת—שבט תש"ך], 93.

217. תבלין — תבלינים. שם, קונטרס י (קיב) [אלול תש"ך], 247—249. [והשוה לקמן מס' 221].

218. פרקים מן "המאסף לכל המחנות" לר' שלמה אלמולי. "ארשת", ספר השנה לחקר הספר העברי / ב [תש"ך], 96—108.

219. נימוקים למשניות מנוקדות. לשונו, כד [תש"ך], 15—39, 157—166: שבת פ"א ופ"ב, 16—28; [וראה לעיל מס' 206, ולקמן בסמוך]. נספחות: יידוע אחרי של"י, 28—29; חילופי נוסח: שמא—שלא, 32—33; שְׁעָה, שְׁעָה, 33; עברית לדיבור, 28—29; "עברית" בדברי חז"ל, 36—39; שְׁעָה, בְּשַׁעַת, בְּשַׁעְתוֹ, 157—159; שעת

וכו' בניקוד כ"ק, 162-159; רבנו שלעולם, 162; אלא, 162-165; הערות ותיקונים ... 166-165; ל"של" ..., 166.

תשכ"א

220. משניות וניקודן (שבת פרקים ג-ו). "סיני", כרך מח [תשכ"א], עמ' פט-קה. [וראה לעיל מס' 206, 219].

221. כתיב וניקוד במשניות. לל"ע, מחזור יב, קונטרס ד"ה (קטז-קיו) [שבט-אדר תשכ"א], עמ' 91-98: א. זולל, זול, זל: ב. בור סוד שאינו מאבד טיפה (אבות ב, ח); ג] ל"תבלין - תבלינים. [והשוה לעיל מס' 66, 71, 217].

222. נוסחאות וצורות לשון במשניות. "סיני", כרך מח [תשכ"א], עמ' רנד-רס:

א. עבר לשון קלקול (עיבור צורה, עיבוד דין, עיבוד דרך, אלו עוברין בפסח);
ב. עבר לשון עשיית פירות (עבור) [והשוה לעיל מס' 188 ז]; ג. מרבה נכסים מרבה דיון (אבות ב, ז) [והשוה לעיל מס' 75]; ד. מהי צורת חותך (חולין ד, א).

223. טמאה במקום טמאה. לל"ע, יב, ז (ק"ט) [סיון תשכ"א], עמ' 186.

תשכ"ב

224. "על התניך הוצאת קורן" (מכתב אל המערכת). "הצופה" יח תמוז תשכ"ב, 20.7.1962, עמ' 5.

תשכ"ג

225. [בשנה זו ייצא לאור, בהוצאת מוסד ביאליק, ירושלים, קובץ מאמרים בדקדוק לשון-חכמים ובניקוד המשנה. בכל החומר שבספר באו שינויים והוספות, אם מעט ואם הרבה. מקצתו של החומר חדש הוא, ויפורט לקמן. בספר מבוא [השוה לעיל מס' 192] וכ"ח פרקים: א. ענייני ניקוד במסכת ברכות פרק א; ב. [=לעיל 206, 219]; ג. [=220]; ד. [=146]; ה. [=204]; ו. [=222]; ז. [=108]; ח. [=78]; ט. [=71]; י. [=216]; יא. [=46]; יב. [=מתוך 93]; יג. [=מתוך 176]; יד. [=מתוך 176]; טו. [=מתוך 219]; טז. [=205]; יז. [=133]; יח. [=190]; יט. [=מתוך 219]; כ. [=מתוך 219]; כא. שותף; כב. [=45]. כג. בנין פֿעל [=51]; כד. בנין נִפְעַל; כה. פיעל - שינוי במצב; כו. הפעיל של פעלי ע"ד פעלי פ"ו; כז. בנין קל של ע"ד בחולם; כח. [=147]. השלמות. נוספות.]

ע ר י כ ה :

קונטרסים לעניני הלשון העברית, שנה א', קונטרסים א, ב, תרצ"ז - תרצ"ח.

- שנה ב', קונטרסים א, ב, תרצ"ח - תרצ"ט.
עניני לשון, אייר תש"ב.

עניני לשון, מרחשון תש"ג.